

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs XIII. Quae habitas in hortis, amici auscultant, fac me audire vocem
tuam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

duplex stola videlicet beatitudo corporis & animæ, quam etiam potest significare binarius centenus, quia & centenarius in dextera manu eiusdem beatitudinis exprimit coronam.

VERSVS XIII.

Qua habitas in hortis, amici ascultant, fac me audire vocem tuam.

Post multa & diuersa pulchrè & laudabiliter prolata dilecti & dilectæ colloquia, quasi summam & finalem epithalamij huius deponens vocem idem dilectus, tanquam eruditæ iam, & ex consortio sermonis eius ad plenum edoctæ proclamat, atque vt specie sua & pulchritudine quam ex hac eruditione assumpsit, procedat in exemplū aliorū denūtiat. *Qua habitas*, inquit, *in hortis*, qui sunt *horti*, nisi amenitas scripturarum vel delectatio virtutum? nihil enim iocundius floret, vel dulcius olet, quam circa riuos & fluentia siue germina sanctarum scripturarum, & pulchram delectabilemque ac salubrem varietatem virtutum. Vtrobique enim laudabilis & cœlestis est disciplina, hic in discendo, ibi in faciendo. *Quid autem est in his hortis habitare*, nisi sanctæ legis frequenti meditatione & virtutum exercitatione requiescere? cuius enim voluntas in lege Domini est, & in lege

eius meditatur die ac nocte, simpliciter Gen. 27. cum Iacob domi habitat, hoc est in mentis suæ tranquillitate secura stabilitate moratur, nihil varium, nihil mutabile in fidei vel morum identitate recipiens: at contra in his hortis non habitat, qui cum Esau Ibidem. rerum secularium venationi intendens, circa mundi strepitum per sylvas cogitationum vagatur, neque unitatem fidei, neque morum integritatem conseruans.

Igitur o dilectæ, qua in his hortis simpliciter ac salubriter habitat fac me audire vocem tuam. Qualem vocem? vocem pij sermonis, vocem virtutis, vocem benè & rectè docentis, vocem iustè & piè viuentis: sicut enim vox magna est prædicatio vera & recta, sic & vox magna est conuersatio pia & sancta. Vox magna est humilitas, vox magna est obedientia, vox magna est castitas, vox magna est patientia, vox magna & sonora est charitas, & quot virtutibus sancta anima radiat, quasi tot magnis vocibus ad Deum clamat.

Quid sit quod dilectus petat audire vocem dilectæ.

Et quare volo audire vocem tuam? videlicet vt te verbo & opere clamantem, sicut scriptum est, filij qui nascentur & exurgent, audiant & narrent ea filiis suis, vt ponant in Deo spem suam, & non obliuiscantur operum Dei, & mandata eius exquirant. Et quid est meum audire? nimirum approbare, acceptare, & meo adiutorio

Pf. 77.

Nn 2 dig-

Per hortos amenitas scripturarum vel delectatio virtutum intelligitur.

Quid sit habitare in hortis.

Pf. I.

Audire Dei
est eius ap-
probare &
acceptare.

dignam iudicarem, cum enim au-
dio approbo, cum exaudio adiuuo.
Tu autem fac me audire vocem tuam:
quomodo facies? honestè & piè
conuersando, vera & recta docen-
do. Siquidem rationem & intelle-
ctum, memoriam & ingenium ti-
bi concessi, vt sis inexcusabilis, neq;
dicas te nec scire nec posse, omnem
tibi impossibilitatis exemi necessi-
tatem, quatenus vt debito habeas
vt facias: ego autem debitor tibi esse
volo, vt cum feceris quod iure fa-
cere debes, vincat cum iudicor; tuo,
inquam, iudicio vinci volo, quia
valde delector si meo benè vteris
dono, & idcirco tuum est facere vt
velim vocem tuam audire: attamen
tuum facere non est tuum, sed me-
um, quia vt velis & possis, munus
est gratiæ meæ.

Pf. 50.

Qui per a-
micos auf-
cultantes
ad vocem
sponsæ sig-
nificantur.

Fac me, inquit audire vocem tuam.
Quare? quia amici auscultant: cuius
amici? & mei & tui: mei per chari-
tatem quia me diligunt sermonem
meum seruando & opere imple-
ndo; tui quia te diligunt salutem tibi
optando, & precibus actibusq; ad-
iuuando. Sunt enim amici quos
corporalibus oculis non vides qui
de profectu tuo & salute, siue de
conuersione tua gaudent de quibus
scriptum est, quia gaudium est Angelis
Dei super vno peccatore penitentiam a-
gente. Hi nempe administrarij spiritus
sunt, missi in omnem terram, propter eos
qui hereditatem cupiunt salutis: hi e-
nim solliciti sunt & agunt pro salu-
te hominum, sicuti à quodam isto-

Luc. 15.

Hebr. 1.

rum amicorum inuisibilem cui-
dam amicorum visibilem dicitur,
quia in tempore illo confurget Mi-
chael qui stat pro filijs populi tui,
ac subinde, & nemo est adiutor meus
in omnibus his nisi Michael princeps ve-
ster.

Daniel. 2.

Dan. 10.

Isti ergo amici auscultant, quia val-
de delectantur audire vocem tuã,
ad me clamantem siue orando, siue
psallendo, siue prædicando, siue o-
ptando. sunt & alij amici, quos præ
oculis habes, qui etiam huiusmodi
vocis tuæ quadrifidum concen-
tiuū, veluti pulchrum διαττοσέρον
symphoniam audire delectantur,
& idcirco aures adhibent & auscul-
tant atq; optant audire te cantãtem
& dicentem, ego autem sicut oliua fru-
ctificauit in domo Domini, speraui in mi-
sericordia Dei mei, & expectabo nomen
tuum ante conspectum sanctorum tuo-
rum. Hi inquam sancti & tales amici
auscultant optatiuo & desideratiuo
modo, vt fias quales ipsi sunt sicut

Amicorum
auscultan-
tium ad
vocem
sponsæ alij
inuisibiles,
alij visibi-
les.

Pf. 51.

Rom. 9.

vnus ipsorum optabat anathema fie-
ri pro fratribus suis, quorum salutem
desiderabat; & quia ipse in hortis
virtutum, sapientiæ, quoq; & scien-
tiæ iam habitabat, sollicitus erat sic
vocem suam in auribus meis tem-
perare, vt & Deo & hominibus
placeret, & quid saluti hominum
competeret, vita & doctrina osten-
deret. Vnde hæc vox eius est ex hor-
tis sapientiæ & virtutis resonans, &
mihi audibilis, castigo corpus meum &
seruituti subijcio, ne fortè dum alijs præ-
dicauero ipse reprobus efficiar. Hoc er-
gò mo-

Quam vo-
cem dede-
rit Apосто-
lus ex hor-
tis.

1. Cor. 9.

gò modo dum caro ita spiritui sub-
ijcitur, vt nihil infra se cupiat, so-
lum quod supra se est quærat, hæc
est vox quæ delectabiliter sonat in
auribus meis, imo hoc est *canticum*
Canticorum, quo nihil dulcius in
hac mortali vita cantare potest
homo mortalis & passibilis,
quali voce & quali cantico sem-
per rapitur ad illam ineffabi-
lem dulcedinem capiendam, quam
*nec oculus vidit, nec auris audi-
uit*, cuius assecutio perficiet ho-
minem immortalem & impassi-
bilem. Hanc nempe vocem & hoc can-
ticum, dum Angeli & omnes
sancti mei auscultant & audire
desiderant, ad eandem gloriam
quam isti hoc est Angeli adepti
sunt; & illi hoc est homines sancti
per fidem, spem, & charitatem se a-
depturos non dubitant, te quoque
quæ nondum adepta es, secum adi-
pisci peroptant, atque pro hoc mi-
hi incessabiliter supplicant. Quid
tandem ad hanc vocem dilecta re-
spondet? *fuge dilecte mi, & cætera.*

VERSVS XIV.

*Fuge dilecte mi, & assimulare ca-
prea hinnuloꝝ, ceruorum, super montes
aromatum.*

Si attentè inspiciamus magna hæc
vox, humilis corde, siue ad totam
Ecclesiam referamus, siue ad
quamlibet Deo deuotam animam:
cur enim sancta Ecclesia siue quæ-

Vox Eccle-
siæ siue fan-
ctæ animæ
in hac vitâ.

libet sancta anima hæc ad Deum
non vtatur voce in præsentī vita?
dicit nempe vnus sanctorum, ex
parte cognoscimus, & ex parte propheta-
mus, cum autem venerit quod perfectum
est, euacuabitur quod ex parte est. Quid
iste persensit, qui cognoscendi, &
prophetandi imperfectionem in
hac vita præsentī pronuntiauit?
quod enim ex parte est, perfectum
non est; sed hanc imperfectionem
dicit euacuandam, quando in fu-
tura vita venerit quod perfectum
est: huiusmodi autem imperfectionem
si rectè consideres, nimirum
huius dilecti fuga est.

Fuga dile-
cti quæ sit.

Porro quicquid in sacramentis
Ecclesiæ agitur, magna & profun-
da mysteria continet, quæ omnia
huius dilecti potentiam, virtutem
& gratiam prædicant. Sed quis est
qui de his ad plenum disputare va-
leat? Vnde dilecta præ huiusmodi
magnitudine attonita, ex parte co-
gnoscit, & ex parte prophetat, sed
quia ad plenum comprehendere,
non valet, deficit, & dilecto vt fu-
giat non pro neglectu, sed pro de-
fectu proclamat: fugæ enim subti-
lium rerum in discussione sacra-
mentorum dilecti huius fuga est. Nam
quando vim eorum & effica-
ciam ad plenum enarrare vel dif-
cutere non possumus, fugit nos iste
dilectus: item cum sacræ scripturæ
faciem intendimus, sed eam plenè
peruidere & arcana thesaurorum
eius introire non possumus, profe-
cto fugit nos iste dilectus.

Quare dile-
cta dilecto
fugam sua-
deat.

Nn 3

Sed